

وکس آپ تشخیصی (Diagnostic Wax up) چیست؟

تعریف اجمالی از وکس آپ

در این مطلب قصد داریم تا به موضوع وکس آپ تشخیصی (Wax up Diagnostic) در دندانپزشکی و دندانسازی بپردازیم. در ابتدا تعریف اجمالی از وکس آپ را ارائه خواهیم کرد و سپس در ادامه در خصوص اهمیت و کاربرد آن در دندانسازی مباحثی را مطرح می‌کنیم. در انتها نیز اشاراتی به نقش وکس آپ در عملیات ترمیمی و روش انجام آن خواهیم داشت. در ادامه با ما همراه باشید تا به صورت کامل و دقیق با چگونگی انجام وکس آپ در لابراتوارهای دندانسازی آشنا شوید.

وکس آپ تشخیصی چیست؟

در مراحل مختلفی از ترمیم‌ها و ساخت دندان‌های مصنوعی، ممکن است از وکس آپ استفاده شود. به طور کلی، به ساخت مدل سه بُعدی دلخواه بر روی گسست (Cast) های دندانی، وکس آپ گفته می‌شود که به نوعی تمپلیت (Template) و نمونه کار نهایی است و به منظور ارزیابی و طراحی مدل و روش‌های درمانی مدنظر به کار می‌رود.

انجام عملیات وکس آپ، توسط تکنسین‌های دندانسازی در لابراتوارهای دندانسازی و بر اساس قالبی که دندانپزشک از دهان بیمار می‌گیرد، انجام می‌شود. وکس آپ، امروزه به خصوص در جریان عملیات‌های زیبایی (لمینت) و درمانی (ایمپلنت)، جراحی و ساخت دندان‌های ثابت (روکش زیرکونیا) کاربرد فراوانی دارد.

وکس آپ، با استفاده از نوعی پارافین و یا موم که به آن، واکس نیز گفته می‌شود، انجام می‌شود که در رنگ‌های متنوعی مثل: آبی، خاکستری و سیاه در بازار موجود است.

هر چند که ممکن است برخی از کلینیک‌ها، بدون انجام وکس آپ، وارد مراحل بعدی شوند، اما در موارد گفته شده، مرحله وکس آپ تشخیصی قبل از ورود به مراحل بعدی، ضرورت دارد تا به تشخیص بهتر روند درمان و رضایت بیمار از پروسه انجام شده کمک نماید.

چرا وکس آپ تشخیصی؟

از وکس آپ تشخیصی زمانی استفاده می‌شود که بیمار از دندانپزشک می‌خواهد که نتیجه نهایی عملیات ترمیمی و یا زیبایی خود را در ابتدای کار ببیند، دندانپزشک از دهان بیمار قالب‌گیری می‌کند و از لابراتوار می‌خواهد تا طرح نهایی خود را بر اساس خواست بیمار و توصیه‌های دندانپزشک، طراحی کند. وکس آپ تشخیصی برای ارزیابی طرح درمان پیش از آغاز کار بسیار مفید است. با این وسیله می‌توان از درستی انجام کار، مطمئن شد.

به طور مثال در نظر بگیرید که شخصی برای انجام لمینت به دندانپزشک مراجعه می‌کند. در این مورد، دندانپزشک بهتر است قبل از انجام تراش بر روی دندان‌های بیمار، از دهان او قالب‌گیری (با استفاده از پودر آلژینات و ...) کند تا بر اساس این قالب، در لابراتوار وکس آپ تهیه شود. بر اساس این وکس آپ آماده شده، می‌توان نتیجه نهایی را پیش‌بینی کرد. در اینصورت ممکن است استفاده از لمینت برای بیمار به دلایل مختلفی (همچون نبود فضای کافی در دهان بیمار و یا نحوه قرارگیری دندان‌ها و...) توصیه نشود و یا اینکه با اطمینان خاطر مراحل بعدی لمینت را انجام دهند.

همانطور که مشخص شد، استفاده از وکس آپ تشخیصی، باعث ارتباط خوب بین بیمار، دندانپزشک و لابراتوار می‌شود و روش درمانی و یا زیبایی مناسب را بسته بر هر مورد معین می‌کند. این امر باعث جلوگیری از اتلاف وقت و هزینه نیز خواهد شد. علاوه بر این، استفاده از وکس آپ تشخیصی در ادامه کار نیز کمک فراوانی به دقت کار دندانپزشک (در میزان تراش و...) خواهد داشت.

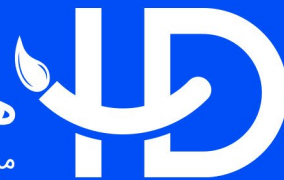
گام به گام با وکس آپ تشخیصی

مرحله اول:

پس از مراجعه بیمار به دندانپزشک (به منظور ایمپلنت، ساخت روکش، زیبایی و...)، دندانپزشک، شروع به قالب‌گیری از دهان بیمار می‌کند. معمولاً این قالب‌گیری با استفاده از پودر آلژینات یا پوتی واش انجام می‌شود تا فضای دندانی و بی‌دندانی بیمار به طور دقیق ثبت شود.

مرحله دوم:

در لابراتوار، بر اساس قالب ارائه شده و با استفاده از گچ‌های مخصوص سفت (مثل: مولدانو) یک مدل سنگی از دهان بیمار تهیه می‌شود که به آن گست (Cast) دندانی گفته می‌شود. سپس با استفاده از موم (Wax) های مخصوص، عملیات ترمیمی و یا زیبایی مدنظر پزشک و بیمار در اندازه، سایز و موقعیت ایده آل بر روی دندان‌ها طراحی می‌شود که به آن وکس آپ (Wax up) گفته می‌شود.

مرحله سوم:

در این مرحله، وکس آپ آماده شده به کلینیک دندان پزشکی تحویل داده می‌شود تا مشاوره و بحث و گفتگو بین بیمار و دندانپزشک صورت بگیرد. بر اساس وکس آپ ارسالی لابراتوار، طرح لبخند و مدل قرار گیری فک‌ها بر روی هم نیز مشخص خواهد شد. در صورتی که بیمار از نتیجه کار رضایت داشته باشد، مراحل بعدی (مثل: تراش و...) انجام می‌شود تا در نهایت ترمیم و زیبایی بر روی دهان بیمار صورت بگیرد.

وکس آپ تشخیصی چگونه انجام می‌شود؟

در این بخش قصد داریم به صورت تفصیلی مراحل انجام وکس آپ توسط لابراتوار را توضیح دهیم. در این قسمت، علاوه بر نکات تئوری، موارد کاربردی که در عمل رعایت آنها به زیبایی و دقت وکس آپ کمک می‌نمایند، شرح داده خواهد شد.

گام اول: در ابتدا لازم است که تکنسین دندان سازی میز کار خود را به دقت تمیز نماید تا وکس آپ بدون وجود هرگونه آلودگی انجام شود. همچنین بایستی وسایل و ابزارهای مورد نیاز همچون: اسپاتول، پارافین و هیتر (یا الکل) را آماده نماید.

گام دوم: در گام بعدی، می‌بایست حاشیه‌ها (Margin) را به دقت علامت گذاری کنید. برای این کار می‌توانید از مداد قرمز رنگ استفاده کنید. منظور از حاشیه، فاصله بین دندان و لثه است. این علامت گذاری حاشیه‌ها برای ساخت روکش‌ها و ایمپلنت‌ها از اهمیت بسزایی برخوردار است.

گام سوم: پس از حاشیه گذاری، نوبت به خود دندان‌ها می‌رسد. پیش از واکس زدن و موم گذاری بر روی دندان‌ها، ابتدا لازم است که با وازلین مایع و یا لاک ناخن، دندان‌ها را به خوبی پالیش (پرداخت) کنید. این کار را به دقت انجام دهید تا دندان‌ها آماده وکس آپ شوند.

گام چهارم: گام چهارم، مرحله واکس زدن است. به موم و یا پارافین (که به صورت جامد است) به آرامی و با استفاده از اسپاتول مخصوص، داغ کنید تا به صورت مایعی روان دربیاید. (حواستان باشد که موم شما خیلی گرم نشود) سپس در چند مرحله بر روی فضاهای دلخواه قرار دهید. صبر کنید که واکس شما سرد شود. فضاهای خالی را به دقت پُر کنید. دقت کنید که در این مرحله حباب ایجاد نشود.

گام پنجم: کنده کاری: در این مرحله، اضافات و اشکالات مرحله قبل را رفع نمایید. در این مرحله که مرحله پایانی است، بایستی دندان‌ها و فک‌ها شکل طبیعی خود را داشته باشند. حواستان باشد که بایستی برآمدگی، فرورفتگی، خط و خش و موج ایجاد شود. کار نهایی شما باید صیقلی شکل، یکنواخت، صاف و یکنواخت باشد. دقت کنید که ویژگی‌های آناتومیکی و خصوصیات طبیعی دندان‌ها حفظ شود.

سخن پایانی

در این مقاله، وکس آپ تشخیصی، نقش و کاربرد و روش انجام آن، به دقت مورد بررسی قرار گرفت. به عنوان جمع بندی، لازم به ذکر است که پیش از انجام هرگونه عملیات ترمیمی، درمانی و زیبایی بهتر است که دندانپزشک از دهان بیمار قالب‌گیری نماید تا طرح سه بعدی طرح درمان (وکس آپ) توسط لابراتوار تهیه شود. وکس آپ تهیه شده باعث ایجاد رابطه خوب بین لابراتوار، بیمار و دندانپزشک می‌شود و به نفع کل تیم درمان و شخص بیمار است.

مرحله وکس آپ که توسط تکنسین‌های دندان‌سازی در لابراتوار انجام می‌شود، مرحله بسیار مهمی است که بایستی با دقت فراوان انجام شود. در این مرحله بایستی تمام برجستگی‌ها، حاشیه‌ها و حفره‌ها و شیارها صیقلی و بدون خراش باشند تا طرح درخواستی به صورت ایده‌آل آماده شود. بر اساس وکس آپ آماده شده، طرح درمان ارزیابی و تصمیم‌گیری می‌شود.

به طور خلاصه می‌توان وکس آپ را به نوعی یک نقشه راه برای آینده دانست.